

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2010-09-30

Närvarande: F.d. justitierådet Lars Dahllöf, regeringsrådet Carina Stävberg och justitierådet Ann-Christine Lindeblad.

Anpassningar av tobaksbeskattningen med anledning av ändrade tobaksskattedirektiv

Enligt en lagrådsremiss den 9 september 2010 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Lena Hiort af Ornäs.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I lagrådsremissen föreslås ändringar i lagen (1994:1563) om tobaksskatt. Ändringarna är föranledda av ett EU-direktiv som antogs av Europeiska unionens ministerråd den 16 februari 2010 (rådets direktiv 2010/12/EU av den 16 februari 2010 om ändring av direktiven 92/79/EEG, 92/80/EEG och 95/59/EG när det gäller strukturer och skattesatser i fråga om punktbeskattning av tobaksvaror samt av direktiv 2008/118/EG).

Beskattningen av cigaretter baseras på uttag av dels styckeskatt, dels värderelaterad skatt. I lagrådsremissen föreslås en omläggning av beskattningen av cigaretter som innebär att styckeskatten blir så hög som möjligt. Det totala skatteuttaget av styckeskatt och värderelaterad skatt föreslås dock vara oförändrat. Med anledning av förslaget om ökad styckeskatt föreslås ett slopande av den nuvarande minimipunktskatten på cigaretter. I syfte att realvärdesäkra skatten föreslås i lagrådsremissen vidare att skatten på samtliga tobaksprodukter, dvs. för cigarrer, cigariller, röktobak, snus och tuggtobak samt styckeskatten för cigaretter omräknas årligen med konsumentprisindex. Vidare justeras definitionerna av vissa tobaksprodukter.

1 b §

Av artikel 3.1 i direktiv 2010/12/EU framgår att som en förutsättning för att tobaksrullar ska anses vara cigarrer eller cigariller gäller att de kan vara och, med tanke på sina egenskaper och "konsumenternas normala förväntningar", uteslutande är avsedda att rökas som de är. De inom citat återgivna orden har inte införts i paragrafen. Vid föredragningen har detta motiverats med att man velat förenkla skrivningen och att någon saklig skillnad inte är avsedd. Lagrådet förordar att frågan utvecklas ytterligare i författningskommentaren.

1 c §

I ett nytt andra stycke definieras begreppet tobaksavfall. Enligt förslaget avses med tobaksavfall rester av tobaksblad och biprodukter från bearbetning av tobak eller framställning av tobaksprodukter.

Ordet tobaksprodukter är sannolikt hämtat från artikel 3.3 i direktiv 2010/12/EU. I lagen om tobaksskatt förekommer idag inte ordet tobaksprodukter. Vanligt förekommande är däremot orden tobaksvara och tobaksvaror, se t.ex. 1, 8 a, 8 b, 8 e, 9 och 16 §§.

Vid föredragningen har uppgetts att avsikten är att orden tobaksvaror och tobaksprodukter ska vara synonyma.

Enligt Lagrådets mening bör i författningskommentaren beskrivas hur de båda orden förhåller sig till varandra.

2 §

Vid föredragningen har upplysts att det föreslagna andra stycket rätteligen, liksom nu, ska höra till första stycket (jfr också författningskommentaren). Av kommentaren framgår att med orden "det innevarande året" i det stycket avses det år då Skatteverket mottagit uppgifterna. Detta bör tydliggöras i lagtexten, förslagsvis genom att sista meningen i stycket ges följande lydelse:

Senast den 15 februari samma år som Skatteverket mottagit uppgifterna ska verket lämna dessa till Regeringskansliet (Finansdepartementet).

Paragrafen behandlar skatt enbart på tobak i form av cigaretter. Orden "på cigaretter" i sista stycket framstår därför som överflödiga.

42 §

Vid föredragningen har upplysts att förebilden till den lagtekniska utformningen av reglerna om skatteomräkning har hämtats från lagen (1994:1776) om skatt på energi. I denna lag anges att beloppen ska avrundas till hela kronor och ören (2 kap. 1 b §, SFS 2009:1495).

Enligt det remitterade lagförslaget ska dock beloppen avrundas till endast hela ören. Lagrådet kan inte finna några sakliga skäl till denna skillnad. Frågan bör klargöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Enligt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska lagen träda ikraft den 1 januari 2011 och äldre bestämmelser fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Vilka slags förhållanden som kan bli aktuella framgår inte av lagrådsremissen. Enligt Lagrådets mening bör en exemplifiering ske i en författningskommentar.